

I. Inleiding

Reeds meer dan 35 jaar worden er pogingen ondernomen om tot het decentraliseren van het land's bestuur over te gaan, maar er is steeds niet veel van terechtgekomen. In 1999 werd middels het initiëren van het “*Decentralization and Local Government Strengthening Program*” met ondersteuning van de Inter-American Development Bank een serieuze poging ondernomen om nu eens eindelijk en daadwerkelijk een aanvang te maken met het proces van decentralisatie van het land's bestuur in Suriname.

Na bijna 7 jaren is dit proces zover gevorderd dat aan het lokale bestuur van de 5 pilotdistricten t.w. Nickerie, Wanica, Para, Commewijne en Marowijne wettelijk de bevoegdheden al zijn overgedragen, waarmee zij gemachtigd zijn om binnen hun bestuursgebied heffingen in te stellen en te innen en bijdragen mogen vragen en vorderen voor de financiering van de lokale bestuursuitgaven.

Aangezien het verwachtbaar is dat deze districten bij de aanvang van dit proces niet in staat zullen zijn om alle uitgaven uit lokaal te genereren middelen te dekken, zal de centrale overheid in de beginfase nog moeten bijspringen met middelen uit de Staatsbegroting. Thans vinden er hearings binnen de 5 pilotdistricten plaats met als doel voldoende informatie te verzamelen uit de inbreng van de lokale burgerij waarmee district (ontwikkeling) jaarplannen inclusief de financiering van deze plannen kunnen worden opgesteld.

Hoewel er al heel veel voorbereidend werk verricht is vond de Projectleiding het nodig om in deze fase van het project het werk dat al voorbereid is betreffende de structuur van de districtsheffingen toch aan een nadere beschouwing te onderwerpen e.e.a. tegen de achtergrond van de karakteristieken van Suriname. Hiertoe werd aan ondergetekende middels een overeenkomst de opdracht gegeven om deze evaluatie te doen, en daarnaast ook nog een technisch rapport op te stellen betreffende de mogelijke andere (niet genoemde) potentiële ontvangsten voor de pilotdistricten. Ook zal de consultant de structuur van de ontvangsten van 6 pilotdistricten inclusief de overmakingen van centrale overheid en het verdeelsysteem dat door de centrale overheid zal worden gehanteerd aan een nadere beschouwing moeten onderwerpen. En verder zal consultant suggesties moeten aandragen m.b.t. ook de vorm van toewijzing van de bijdrage van centrale overheid en methoden voor planning en analyse van de districtsontvangsten. De resultaten van deze opdracht moeten in twee rapporten worden verrat waarvan het eerste rapport conform the Terms of Reference moet zijn:

“A report on the *revenue structure* based on the *literature study* taking into account the *characteristics* of Suriname” (Rapport betreffende de Structuur van de Ontvangsten, gebaseerd op Literatuurstudie met in achtneming van de Karakteristieken van Suriname).

Indeling van het rapport

De inleiding van het rapport wordt in het eerste hoofdstuk opgenomen. In het tweede hoofdstuk van dit rapport zal worden ingegaan op de “Structuur van de ontvangsten” zoals deze al in de literatuur betreffende het decentralisatieprogramma zijn geïdentificeerd en dit zal geschieden met in achtneming van de karakteristieken van Suriname. De meest relevante karakteristieken die in beschouwing genomen zullen worden hebben betrekking op de sociale (demografische), economische en bestuurlijke aspecten van Suriname zullen in het derde hoofdstuk aan orde gesteld in het vierde hoofdstuk worden de samenvattende conclusies van het rapport opgenomen.

II. De structuur der ontvangsten zoals deze in de 5 pilotdistricten bij wet geregeld is

II. 1 Enkele achtergronden

Internationaal bekeken bestaan de ontvangsten van lagere (lokale) overheden over het algemeen voor een groot en belangrijk deel uit heffingen en bijdragen die direct en of indirect aan grond (land en locatie) gebonden zijn. Verder bestaan deze ontvangsten uit bijdragen die uithoofde van dienstverlening aan belanghebbenden gevraagd worden en andere ontvangsten w.o. de bijdrage van de centrale overheid en vergoedingen voor het verrichten van eigen (autonome) en medebewindstaken ten behoeve van de centrale overheid. Ook boeten die voortvloeien uit sancties aan overtreders van wettelijke bepalingen behoren aan het assortiment van ontvangstenbronnen van lokale overheden.

Aangezien een der voornaamste doelen van decentralisatie van bestuur is om het lokale bestuur zoveel mogelijk financieel zelfstandig te laten functioneren is het geboden om inzicht te hebben in de kosten die gepaard gaan met de uitvoering van taken die aan het lokale bestuur toebedeeld worden.

De taken die aan het lokale bestuur van de pilotdistricten toebedeeld zijn de volgende:

- Aanleg en onderhoud van de infrastructuur m.n. secundaire- en tertiaire wegen en irrigatie- en afwateringswerken
- Zonering en bepaling van bestemmingsgebieden binnen het district
- Vergunningen voor uitoefenen van economische activiteiten
- Concessies op de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen
- Toezicht op het openbaarvervoer binnen het district
- Bouw vergunningen
- Vergunningen voor het vestigen van bedrijven
- Exploitatie van openbare markten
- Vuilophaal

Het inzicht dat verkregen moet worden in de totale kosten die gepaard zullen gaan met de uitvoering van bovengenoemde taken biedt dan een goede leidraad om de na te streven hoogte en omvang van de totale ontvangsten uit lokale inspanningen te kunnen bepalen. Het laatste vormt- goed beschouwd- de primaire richtlijn voor de kunnen bepalen van de ontvangsten van de lokale overheid, aangezien er uitdrukkelijk bepaald is dat de districtsbegrotingen sluitend moeten zijn.

Dit inzicht is er echter nog onvoldoende aanwezig, wat begrijpelijk is en ook wordt onderkend op pagina 34 van:” Leidraad Decentralisatie 2003 – 2007”.

“Aangezien financiële decentralisatie voor Suriname geheel nieuw is, kan niet met zekerheid worden gezegd of de inkomsten bronnen, zoals opgesomd in artikel 40 lid 2 van de WRO en artikel 4 van de Interim-regeling, voor de districten voldoende zullen zijn voor de financiering van hun districtsbegroting. Daarom is in de Verordening Districtsfonds de mogelijkheid gecreëerd om op basis van nog in te voeren wettelijke

regelingen ook andere middelen aan te wijzen, die in het districtsfonds kunnen worden gestort. (art. 1 Verordening Districtsfonds)”

II.2 Historische informatie nodig ter bepaling van het vertrekpunt van de ontvangsten der districten en voor de projectiedoelinden.

Om een beeld te krijgen van de mogelijke ontvangsten uithoofde van de wettelijk bepaalde en andere potentiële bronnen van ontvangsten, is het van belang om na te gaan wat de hoogte geweest is van deze ontvangsten die per district werden gerealiseerd. Dit onderzoek zal moeten uitwijzen wat de historische feiten zijn met betrekking tot de omvang van deze potentiële bronnen van ontvangsten voor het lokale bestuur. Het resultaat van dit onderzoek zal moeten uitmonden in het formuleren van maatregelen die getroffen zullen moeten worden om de overschakeling en verbetering in de totale administratie mogelijk te maken en om voor de toekomst de ontvangsten zo goed mogelijk te kunnen garanderen.

Het gaat in deze vooral om de ontvangsten die in het districtsfonds terecht moeten komen voor taken die door de lokale overheid ten behoeve van de verschillende ministeries van de centrale overheid worden verricht.

De al geïdentificeerde en wettelijk al vastgelegde bronnen van ontvangsten waaruit het lokale bestuur zal kunnen putten zijn geregeld in twee wetsproducten t.w.

Wet Regionale Organen ingevolge artikel 40 lid 2 en de Interim Regeling Financiële Decentralisatie S.B. 2003 No. 33

Ten aanzien van de wet op Regionale Organen zijn het de volgende ontvangsten:

1. Opbrengsten van bestemmingsheffingen als in art.38 lid 1 van de wet Regionale Organen S.B. 1998 No. 44 zoals die gewijzigd is bij SB 2002 No 54
2. Opbrengsten van verbeurd verklaarde goederen als in artikel 39 lid 1 van eerder genoemde wet
3. Opbrengsten uit boeten als in artikel 39 lid 1 van dezelfde wet en andere bij staatsbesluit aan te geven transactie boeten
4. Andere bij staatsbesluit aan te geven inkomsten

Opmerking:

De onder punt 4 vermelde bepaling biedt de mogelijkheid om andere (nieuwe) bronnen van ontvangsten toe te voegen die op basis van deze wet door het lokale bestuur kunnen worden ingevoerd.

Ingevolge de Interim Regeling artikel 4 lid 1, 3 en 4 zijn het:

- a) Wet Huurwaardebelasting 1995 (GB 1910 No 88, geldende tekst GB 1948 No 54, zoals laatstelijk gewijzigd bij SB 2002 No 113)
- b) Wet tot heffing en invordering ener belasting op publieke gemakkelijkheden (G.B. 1917 No 16, geldende tekst GB 1949 No 146, zoals laatstelijk gewijzigd bij GB 1947, No 71)
- c) Wet op drankhuizen en huizen van openbare gemakkelijkheden (G.B. 1872 No 1, geldende tekst GB 1944 No 64, zoals laatstelijk gewijzigd bij GB 1947 No 71)
- d) Marktwet (GB 1929 No 59, geldende tekst GB 1936 No 83, zoals laatstelijk gewijzigd bij SB 1970 No. 117)

- e) Begrafeniswet (GB 1926 No 117, geldende tekst GB 1959 No 119, zoals laatstelijk gewijzigd bij SB 2001 No 38)
- f) Zondagsrustwet (GB 1908 No 42, geldende tekst GB 1944 No 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij SB 1981 No 6)
- g) Decreet vergunningen bedrijven en beroepen (SB 1981 No 147, geldende tekst SB 1985 No 40, zoals laatstelijk gewijzigd bij SB 1997 No 30)
- h) Recognitie en voorwaarden voor het gebruik van openbare wegen straten en pleinen en het bouwen van stoepen, balkons en luifels en andere bijzondere doeleinden(G.B. 1911 No 35, zoals laatstelijk gewijzigd bij GB 1914 No 31)
- i) Recognitie waartegen en de voorwaarden waaronder vergunningen worden verleend voor het gebruik van openbare wegen enz. Ten behoeve van bijzondere doeleinden(G.B. 1911 No 54 zoals laatstelijk gewijzigd bij GB 1948 No 86)
- j) Regeling tot verkoop van gedistilleerd (GB 1943 No. 142, zoals laatstelijk gewijzigd bij SB 2002 No 20)
- k) De begrotingsmiddelen, voorkomende op de begroting van de Minister, die voor de districten zijn bestemd
- l) De verkregen belasting en niet belastingmiddelen uit de bij staatsbesluit aangewezen andere regelingen

Opmerking:

De onder punt l vermelde bepaling biedt de mogelijkheid om andere (nieuwe) bronnen van ontvangsten toe te voegen die op basis van deze wet door het lokale bestuur kunnen worden ingevoerd. Ook biedt punt k de mogelijkheid van ontvangstverruiming maar dan via de begroting van de Minister (in deze van Regionale Ontwikkeling). Deze mogelijkheid wordt per 1 april 2007 een feit en alle regelingen hieromtrent zijn reeds getroffen.

Nu voor 5 pilotdistricten deze inkomsten bronnen wettelijk bepaald zijn, moet vervolgens op basis van de geldende regels becijferd wat de opbrengsten van elk van deze ontvangsten zal kunnen zijn, indien deze optimaal benut en aangesproken worden. Als eenmaal de omvang van het totaal van deze afzonderlijke ontvangsten bronnen becijferd is, kan het resultaat vergeleken worden met schattingen die gemaakt zijn met betrekking tot de uitgaven die gepaard zullen gaan met aan het lokale bestuur toevertrouwde taken.

Nogmaals moet worden benadrukt dat conform artikel 4 lid 2 van de Districtsverordening Instelling en beheer Districtsfondsen er geen tekorten zich mogen voordoen op de districtsbegrotingen; overschotten mogen er wel zijn.

Echter wanneer de "leeftijd" van de wetten in beschouwing wordt genomen kan met een grote mate van zekerheid worden aangenomen dat indien de materiele inhoud van deze wettelijke regelingen worden geactualiseerd deze ontvangsten hoger zullen uitvallen.

II.3 Lokale belastingheffing in relatie tot landelijke belastingen

In deze fase heeft de centrale overheid gekozen om de opbrengsten uithoofde van de huurwaarde belasting aan het lokale bestuur te doen toekomen en dat op termijn de totale verantwoordelijkheid voor de administratie van deze belasting aan de lokale overheden zal worden overgedragen. Deze heffing zal op termijn kunnen worden gemoderniseerd en kan zich ontwikkelen tot de voornaamste bron van ontvangsten voor de lokale overheid. De ouderdom van het landelijke belastingstelsel en het gebrekkig functioneren van de belastingdienst is algemeen bekend. Dat hierin verandering zal moeten komen is slechts een kwestie van tijd omdat mede gelet op de ontwikkelingen in de regio aanpassingen en verbetering in het functioneren niet meer ontweken zal kunnen worden.

Bij het invoeren van lokale belastingen is het van belang om de landelijke belastingen bijzonder goed in de gaten te houden. De **belastingdruk** mag niet onnodig verhoogd worden door de invoering van lokale belastingen en de centrale overheid zal in elk geval rekening moeten houden dat zij landelijk de belastingdruk ook in gaten houdt opdat voor de lokale overheden voldoende ruimte wordt gelaten voor het heffen van lokale belastingen. Het is daarom verstandig om bij de invoering van lokale belastingen met deze situatie rekening te houden.

II. 4 De structuur van de districtsonvangsten

In de structuur van de ontvangsten van het districtsbestuur zoals deze voorbereid zijn wordt onderscheid gemaakt in de volgende inkomstenbronnen:

1. Belastingmiddelen
2. Niet belastingmiddelen (ontvangsten uit domein en gebruik van natuurlijke hulpbronnen)
3. Heffingen en geldboeten
4. Begrotingsmiddelen (van de centrale overheid)
5. Overige vormen van opbrengsten

Deze structuur van ontvangsten biedt een solide basis om zowel in de start fase als in de toekomstige perioden voor het kunnen genereren van voldoende middelen om het lokale bestuur en ook de districtsonwikkeling te kunnen financieren. Ook zijn de wettelijke voorzieningen die deze ontvangsten zowel de huidige als de toekomstige ontvangsten goed geregeld. Zowel de al van kracht zijnde wettelijke voorzieningen als die reeds in concept gereed liggen staan daarvoor garant.

Verder zal het lokale bestuur ook de ruimte (moeten) hebben om ontwikkelingsprojecten zelf te initiëren en de financiering van deze projecten zelf te financieren en of middels donoren deze te kunnen regelen.

Een goede administratie zowel in de voorbereiding als in de uitvoering zal hiervoor nodig zijn en daartoe zal opleiding en training van het bestuurskader dringend vereist zijn. Goed opgeleid kader zal hierbij vereist zijn.

Voor een efficiënte en effectieve registratie van de alle heffingsobjecten en zakelijke rechten die direct en indirect aan onroerend gebonden zijn en ook voor de ruimtelijke planning en ordening op lokaal niveau, wordt geadviseerd om in de nabije toekomst voor elk pilot-district een meerdoelen kadaster te doen bijhouden en daarvoor het GLIS in te schakelen.

II.5 Bestemmingsheffingen

De ontvangsten bronnen van lokale overheden zijn zoals eerder reeds is aangegeven wettelijk bepaald. Indien er bij lokale besturen toch de behoefte zal ontstaan om tot uitbreiding van het aantal bronnen van ontvangsten over te gaan, voorkeur te verlenen aan het invoeren van bestemmingsheffingen en bijdragen van de lokale burgerij. Met andere woorden: aan bestemmingsheffingen en bijdragen vanuit de lokale burgerij zullen mede gelet op de beginfase van de fiscale decentralisatie en ook bij het uitblijven van landelijke belastinghervormingen voorrang verleend moeten worden.

De bestemmingsheffingen dienen o.m. om bestaande voorzieningen en te treffen voorzieningen in stand te houden en de kosten hiervan in het bijzonder op de gebruikers van de voorzieningen te laten betalen.

De verschillende bestemmingsheffingen die in de bestudeerde literatuur zijn aangehaald vormen zoals eerder aangehaald een solide basis voor het meefinancieren van de districtstaken, zoals deze bij de aanvang van de het decentralisatie proces gepland zijn. De districtshearings en de daaruit voort te vloeien districtsplannen zullen ook in beschouwing moeten worden genomen om uiteindelijk voor een vastgestelde periode de bestemmingsheffingen te kunnen bepalen.

Een bekende belasting die heel goed voor een bestemmingsheffing gebruikt kan worden, maar helaas in 2000 afgeschaft werd is de ‘rij en motorvoertuigen belasting’. Vanuit de districten kan een beroep gedaan worden op de centrale overheid om deze belasting wederom in te voeren en de opbrengst ervan te verdelen onder de verschillende districten ter financiering van onderhoud en uitbreiding de fysieke infrastructuur in deze met namen aan openbare wegen en bruggen. Een verdeelsleutel zoals de lengte van het wegennet zal heel gemakkelijk hiervoor gebruikt kunnen worden.

Overige potentiële bestemmingsheffingen en bijdragen zijn:

- Milieu belasting (vuilophaal)
- Parkeerheffingen
- Heffingen (bijdragen) voor boten die gebruik maken van de openbare aanleg plaatsen (grensdistricten) en waar dat eventueel ook van toepassing zal kunnen zijn
- Heffingen op “billboards” (reclame borden)
- Bijdragen voor het gebruik van recreatie gebieden en parken
- Percentages van landelijke belasting die binnen het bestuursgebied ontvangen zijn
- Percentages of vaste bedragen per gewicht- of volume eenheid van natuurlijke hulpbronnen die in het bestuursgebied gewonnen worden.
- Concessierechten
- Bijzondere heffingen die districtsgebonden zijn

De basis informatie die nodig is om mogelijke opbrengsten uit deze potentiële ontvangsten bronnen te kunnen becijferen moet nog verzameld worden.

De medewerking van de centrale overheid zal in voorkomende gevallen noodzakelijk zijn en ook zal het lokale bestuur voor voornamelijk die lokale gebonden potentiële ontvangsten bronnen de nodige basis informatie moeten verzamelen..

II.6 Structuur van de ontvangsten in relatie tot de financiering van de uitgaven

Ten aanzien van de wijze waarop de verschillende uitgaven van het lokale bestuur door lokale ontvangsten gefinancierd zullen kan het volgende worden opgemerkt.

In het begin stadium zal met betrekking tot uitgaven moet een onderscheid gemaakt worden naar uitgaven die uit lokaal gegenereerde middelen worden gefinancierd en ontvangsten die uit middelen van de centrale overheid (in deze het Ministerie van R.O.) zullen worden gefinancierd.

Het lokale bestuur moet in een vroeg stadium deze besluiten nemen om daarmee de richting van het begrotingbeleid op lokaal bestuursniveau te kunnen bepalen.

III. Karakteristieken van Suriname

De karakteristieken van Suriname die bij de beoordeling van de structuur van de bij wet bepaalde ontvangsten van de lokale overheid in overweging genomen worden zijn de volgende:

- De economische structuur van Suriname
- De bestuursstructuur en het bestuurlijke kader
- De spreiding van de bevolking
- De spreiding van economische activiteiten
- De economische potenties van de verschillen de districten
- De bestaande fysieke infrastructuur in de verschillende districten
- De aanwezigheid van goed kader in zowel de particuliere- als in de overheidssector

De economische structuur van Suriname

Bij het beschrijven van de economische structuur van Suriname kan niet ontkomen aan de scheve verhoudingen die er bestaan tussen de economische sectoren. Ook kan niet ontkomen worden aan het heel groot ambtenaren apparaat en de onderbenutting van de aanwezige natuurlijke bronnen. De geografische spreiding van de economische activiteiten over de verschillende districten, waarbij enerzijds heel moderne productie activiteiten worden uitgevoerd en anderzijds gebieden zijn waarbij de ontwikkeling decennia's achterloopt. Decentralisatie van bestuur kan hierin een verandering brengen althans als het lokale bestuur over voldoende kennis, kunde en creativiteit zal kunnen beschikken om de ontwikkelingspotenties van de districten middels goed in elkaar gezette ontwikkelingsplannen ter hand te nemen.

De bestuursstructuur en het bestuurlijke kader

Een der kenmerken van de Suriname economie is dat bij het centraal bestuur de planning- en uitvoeringscapaciteit van het bestuurlijk apparaat gering is. Dit manifesteert o.a. in lage benutting van de ter beschikking staande middelen uit donorfondsen. Het gebrek aan kwalitatief goed opgeleid kader in het centrale en lokale bestuur is algemeen bekend. Voor het succesvol uitvoeren van het decentralisatie proces zal het ook nodig zijn om op beide niveau's de kwaliteit van het bestuurlijk kader te verbeteren.

De spreiding van de bevolking

De spreiding van de bevolking over de districten is ook een aspect dat bij het decentralisatie proces in beschouwing genomen zal moeten worden. Bij het toekennen van middelen uit de centrale begroting wordt het aantal inwoners per bestuursgebied (district) veelal als criterium gehanteerd. Aan een goede bevolkingsadministratie en de interne migratie zal ook bijzondere aandacht besteed moeten worden.

De spreiding van economische activiteiten

De spreiding van de economische activiteiten in Suriname heeft ook een bepaald patroon. Paramaribo e.o. m.n. het district Wanica zijn de meest bevolkte gebieden waar ook de meeste economische activiteiten plaats. De mijnbouw activiteiten (bauxiet- en goudwinning) voltrekken zich echter in de districten Para, Commewijne en Brokopondo,

en Sipaliwini. Maar ook bosbouw (hoewel de meeste houtzagerijen in Paramaribo liggen) voltrekt zich m.n. in de districten Para, Brokopondo, Marowijne.

Voor elk district zal er een moment opname moeten worden opgemaakt van de aanwezige economische activiteiten, opdat dit als ijkmoment gehanteerd zal kunnen worden om de ontwikkeling van het district onder het lokale bestuur te kunnen beoordelen

De economische potenties van de verschillen de districten

Elk district heeft zijn eigen economische potenties. In de districts-ontwikkelingsplannen zullen deze economische potenties geïdentificeerd worden en er zal tenminste moeten worden aangegeven op wijze deze potenties benut moeten worden.

De bestaande fysieke infrastructuur in de verschillende districten

Aangezien de zorg van de secundaire en tertiaire wegen als een van de eerste taken aan het lokale bestuur wordt toebedeeld, zal het hebben van een gedetailleerd overzicht en inzicht van de fysieke infrastructuur hoge prioriteit moeten hebben.

De aanwezigheid van goed kader in zowel de particuliere- als in de overheidssector

Mensen zijn dragers van ontwikkeling, hoe hoger het ontwikkelingsniveau van de districtsbewoners hoe beter de ontwikkeling vanuit het bestuurlijke als vanuit de burgerlijke kant zal kunnen worden aangepakt. Het zal van zowel de centrale als lokale overheid afhangen op welke creatieve wijze zij het ontwikkelingsniveau in de verschillende districten zullen verbeteren.

Indien het decentralisatie proces succesvol wordt uitgevoerd zal dat mogelijkheden creëren om de sociale, economische, en bestuurlijke karakteristieken van de Surinaamse samenleving ten positieve te veranderen.

IV. Samenvatting en Conclusie

- De structuur van de ontvangsten van de lokale overheden zoals deze zijn voorbereid in het kader van het DLGP program en die reeds wettelijk geregeld zijn in de Wet Regionale Organen, de Interim Regeling Financiële Decentralisatie en de Districtsverordeningen van de 5 pilotdistricten vormen een solide en flexibele basis voor de financiering van het lokaal bestuur zowel de start- als de latere fase in het proces van fiscale decentralisatie van de overheid.
- Verbetering van de uitvoering van de door de wet reeds bepaalde belasting en niet belastingmiddelen zal leiden tot een stijging van deze ontvangsten boven het niveau waarop deze vòòr de overheveling naar het lokale bestuur lagen. (de inkomsten zullen hoger uitvallen)
- Om de belastingdruk niet onnodig te verhogen dient bij het eventueel hervormen van het nationaal belastingstelsel en bij de invoeren van lokale belastingen nauw overleg gepleegd te worden tussen de centrale overheid (het Ministerie van Financien) de lokale overheden.
- Bestemmingsheffingen en bijdragen vanuit de lokale burgerij dienen vooralsnog voorrang te genieten boven het invoeren van nieuwe lokale belastingen.
- Tijdens de hearings welke nog moeten plaats vinden moet ook voldoende aandacht worden besteed aan voorstellen die kunnen bijdragen in de financiering van de ontwikkelingsplannen van de districten.
- Er zal overleg met het GLIS gevoerd moeten worden betreffende de bijdrage die dit (toekomstig) instituut zal kunnen leveren in het opstellen en bijhouden van een meerdoelen kadaster voor de districten.
- Opleiding en inzet van voldoende bestuurskaders zal bepalend zijn voor het succes van het proces van fiscale decentralisatie in ons land.
- De leden van het Districtsbesturen die door de verschillende vakministeries zijn aangewezen en hen als zodanig vertegenwoordigen, zullen een sleutel rol moeten vervullen bij het opstellen van de districtsbegroting en erop moeten o.m. toezien dat de verschillen de bijdragen die van de vakministeries naar het districtsfonds daadwerkelijk toevloeien.
- Basis informatie voor andere potentiële bronnen van ontvangsten voor het lokale bestuur zal verzameld moeten om enig inzicht te kunnen verkrijgen in de mogelijke omvang van deze ontvangsten.
- In het begin stadium zal duidelijk moeten worden bepaald welke uitgaven van het lokale bestuur uit lokale ontvangsten zullen worden gefinancierd en welke nog via de begroting van de centrale overheid (het Ministerie van R.O.) zullen worden gepleegd.

Slotopmerking:

De organisatie structuur, taken en taak verdeling van het lokaal bestuur van de 5 pilotdistricten zijn reeds bepaald en zien er goed uit. Er moet wel aandacht besteed worden aan de administratieve organisatie van het bestuur en een account zal hiervoor bijvoorkeur moeten worden ingeschakeld. Jaarverslagen van het lokale bestuur moeten door de account worden gecontroleerd

BIJLAGE

Geraadpleegde literatuur

1. Decentralization and Local Government Strengthening Program (Mother Document)
2. Grant and Revenue Sharing System, Technical background Paper (Simon Vega)
3. Intergovernmental Revenue Allocation (Theory and Practice) by Roy Kelly
4. DCID Program on Fiscal Decentralization and Local Government Financial Management, Local Taxes in context of Fiscal Decentralization (PP-slides) DCID material studiebeurs M. Persad
5. Leidraad Decentralisatie 2003 – 2007 (herziene versie)
6. Handvat regionale Bestuursvoering ingevolge Interim-regeling Financiële Decentralisatie
7. De wet Regionale Organen (S.B. 1998 No. 44, zoals gewijzigd bij SB 2002 No. 54)
8. De wet Interim Regeling Financiële Decentralisatie (SB 2003, No. 33)
9. Uitvoeringsregelingen Financiële Decentralisatie in de Interim-fase
10. Ontwerp Wettelijk kader Financiële Decentralisatie (Districtsbelastingen en heffingen)
11. Onderzoek “Niet-Belastingmiddelen” 2002 – 2003 Ministerie van Financiën
12. Land Value Taxation; “Can it and will it work today?”. Edited by Dick Netzer
13. Onroerend-goed belasting: Hoe en Wat; Anneke Bangma en Jan Paul Kruimel
14. Resultaten van de zevende Algemene Volkstelling in Suriname ABS.
15. Toegang tot de Surinaamse Overheidsbegroting; Actuele ontwikkelingen op het gebied van overheidsfinanciën. Ministerie van Financiën.